

กพค.รับที่ ๑๕
ร.ศ. 19 พ.ย. 2567
เวลา ๑.๑๐ น.

สลด. (eMail)

ส่ง : กพค.

รับที่ : ธ12414/67

15 พ.ย. 2567 เวลา 16.30 น.

ที่ สม ๐๙๐๒/๕๑

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖ - ๗
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

เรื่อง ข้อเสนอแนะจากการตรวจเยี่ยมสถานที่ควบคุมตัว

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาข้อเสนอแนะ ที่ ๑๑๕/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๗

ด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้ดำเนินโครงการตรวจเยี่ยมสถานที่ควบคุมตัว ซึ่งเป็นสถานที่เสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน เพื่อส่งเสริมให้การปฏิบัติต่อผู้ถูกควบคุมตัวเป็นไปตามกติกาหรืออนุสัญญาาระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม จึงขอกราบเรียนความเป็นมา สภาพปัญหา ข้อพิจารณา และข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. ความเป็นมาและสภาพปัญหา

๑.๑ ในช่วงเดือนกันยายน ๒๕๖๕ - มิถุนายน ๒๕๖๖ กสม. และคณะ ได้ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานที่ควบคุมตัว ๑๖ แห่ง ประกอบด้วยเรือนจำ ๕ แห่ง ห้องกักสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ๔ แห่ง สถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน ๒ แห่ง สถานที่คุ้มครองกลุ่มคนเปราะบาง ๒ แห่ง ศูนย์ซักถาม ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ๓ แห่ง

๑.๒ กสม. ได้ทราบข้อเท็จจริงและสภาพปัญหาที่ควรมีข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวม ๘ ประเด็น ได้แก่

- (๑) ปัญหาความแออัดและไม่เหมาะสมของสถานที่ควบคุมตัว
- (๒) ปัญหาการบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข
- (๓) ปัญหาการกักตัวโดยไม่มีกำหนดระยะเวลา
- (๔) ปัญหาการกักตัวเด็กในห้องพักของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง
- (๕) ปัญหาด้านบุคลากร
- (๖) ปัญหาด้านงบประมาณ
- (๗) ปัญหาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดี
- (๘) ปัญหาการปฏิบัติต่อผู้ถูกควบคุมตัวในพื้นที่ซึ่งประกาศใช้กฎหมายในสถานการณ์พิเศษ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) ประกอบมาตรา ๔๒

/บัญญัติให้...

บัญญัติให้ กสม. มีหน้าที่และอำนาจเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ต่อคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น จึงเห็นสมควรมีข้อเสนอแนะกรณีการตรวจเยี่ยมสถานที่ควบคุมตัว ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ วรรคสอง

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะของ กสม. ให้มีผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว

๔. ข้อพิจารณา

เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงและสภาพปัญหาตามข้อ ๑.๒ แล้ว กสม. เห็นว่าหากไม่แก้ไข ปัญหาดังกล่าว จะทำให้การปฏิบัติต่อผู้ถูกควบคุมตัวไม่สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR) และอนุสัญญา ว่าด้วยการต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment: CAT) รวมถึงอาจกระทบต่อการสร้างความเชื่อมั่นต่อประเทศไทยในเวทีระหว่างประเทศในฐานะที่ได้รับเลือก เป็นสมาชิกคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nations Human Rights Council: UNHRC) ในวาระปี ค.ศ. ๒๐๒๕-๒๐๒๗

๕. ข้อเสนอแนะ

กสม. จึงเห็นควรมีข้อเสนอแนะต่อนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี เพื่อมอบหมาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

๕.๑ ให้เพิ่มบุคลากรทางการแพทย์เพื่อสามารถครอบคลุมช่วงเวลาการทำงานทั้งกลางวัน และกลางคืน และให้มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการดูแลปัญหาสุขภาพจิต

๕.๒ เร่งรัดให้ผู้ต้องกักเข้าถึงกลไกคัดกรองระดับชาติ เพื่อให้ได้รับสถานะ “ผู้ได้รับการคุ้มครอง” โดยไม่เลือกปฏิบัติ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการคัดกรองคนต่างด้าวที่เข้ามา ในราชอาณาจักรและไม่สามารถเดินทางกลับประเทศอันเป็นภูมิลำเนาได้ พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งนี้ ต้องจัดทำ ทะเบียนประวัติคนต่างด้าวและอนุญาตให้ออกไปทำงานได้โดยจำกัดพื้นที่ ตามพระราชกำหนดการบริหาร จัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๖๓ (๒) ประกอบพระราชบัญญัติ คนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๔ วรรคสาม จัดให้ผู้ต้องกักติดต่อสื่อสารกับญาติหรือบุคคลภายนอกได้ ตามข้อกำหนดแมนเดลา ข้อ ๕๘ รวมถึงเร่งขยายความร่วมมือกับประเทศที่สามในการหาทางออก ที่ยั่งยืนให้แก่ผู้หนีภัยกลุ่มต่าง ๆ ในประเทศไทย และปรับปรุงการใช้มาตรการทางเลือกแทนการกักตัวเด็ก และครอบครัวในห้องพักตรวจคนเข้าเมือง ตามที่ให้คำมั่นไว้ในการประชุมเวทีผู้ลี้ภัยโลก (Global Refugee Forum: GRF) ครั้งที่ ๒

๕.๓ เพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอและเหมาะสมต่อลักษณะและปริมาณงานของ สถานที่ควบคุมตัว รวมถึงหามาตรการสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานที่ควบคุมตัว

/๕.๔ เร่งปรับปรุง...

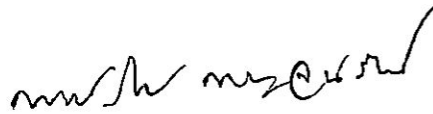
๕.๔ เร่งปรับปรุงกฎกระทรวงที่ออกตามความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๙/๑ เพื่อจำแนกผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีออกจากผู้ต้องขังเด็ดขาด และให้ได้รับการปฏิบัติ ที่แตกต่างอย่างเหมาะสม

๕.๕ ในพื้นที่ซึ่งประกาศใช้กฎหมายในสถานการณ์พิเศษ ให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้ถูกควบคุมตัว โดยได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานตั้งแต่ขณะแรกเมื่อถูกจับกุม เชิญตัว หรือควบคุมตัวให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา และปรับเปลี่ยนสถานที่และรูปแบบการดำเนินการซักถามให้เหมาะสม รวมถึงกำชับให้ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุ้คคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ อย่างเคร่งครัด

๕.๖ สั่งการให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเร่งรัดการก่อสร้างสถานกักตัวคนต่างด้าวแห่งใหม่ ในพื้นที่อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ให้แล้วเสร็จ

จึงกราบเรียนมาเพื่อนายกรัฐมนตรีนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ข้อ ๕ โดยมีรายละเอียด ตามข้อเสนอแนะ ที่ ๑๑๕/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๗ ผลเป็นประการใด โปรดแจ้งให้ กสม. ทราบด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๑๙๕๙ (สริตา)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๗๒๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ Law_ICCPR@nhrc.or.th